

ANGELÄGET

Information från
**Sveriges
Släktforskar-
förbund**
till medlemsorganisationerna

Oktober 2001

4/01

Tack Borås!

Släktforscardagarna i Borås är över.

Tre intensiva dagar, fyllda med släktforskaraktiviteter, utflykter, föredrag, utställningar, kurser och konferenser. Och så riksstämman, förstås. Det vill till att få allting att fungera; lokaler, infrastruktur, logistik, information och så det där lilla extra, som gör att människor trivs och känner sig hemma. En förutsättning för allt detta är givetvis att det finns en kärna av duktiga organisatörer och planerare, som håller i alla trådar, men också att det finns god tillgång på frivilliga krafter som ställer upp på allsköns praktiska uppgifter. Borås hade uppenbarligen inga svårigheter att fylla båda kvoterna, och därmed blev också släktforscardagarna mycket lyckade. Förbundsstyrelsen riktar nu ett varmt tack till Västgöta Genealogiska Förening, som f.ö. i dagarna fyller 20, och gratulerar dem till ett väl genomfört arrangemang.

Väderleken rår som bekant ingen organisatör på. Den bastuliknande värmebölja som drabbade Borås (liksom tidigare Stockholm) under släktforscardagarna har fått tankar om en senareläggning av arrangemanget att spira. Kanske borde släktforscardagarna ligga i mitten av september i stället? Något att fundera över, om inte inför Borlänge 2002, så i alla fall inför Ronneby 2003.

Riksarkivets och Arkions planer på att ta rejält betalt för att låta oss släktforskare ta del av folkräkningsdatabasen 1890 rör upp sinnen. Läs mer om detta, och om förbundsstyrelsens motförslag, i detta nummer av Angeläget.

Den nya förbundsstyrelsen har en rad viktiga frågor att ta itu med. Det smått förlamade stadgeändret kommer tillbaka, och den här gången måste vi helt enkelt komma till skott. Så gäller det en nysatsning på förbundets flaggskepp; Släkthistoriskt Forum. Elisabeth Thorsell drar sig nu tillbaka efter många framgångsrika år som redaktör och att hitta en fullgod ersättare till henne lär inte bli det lättaste. Elgenstierna-projektet måste ros i hamn och gravstensinventeringen måste fortsätta och utvecklas. Nya spännande projekt, Kugelbergiska samlingen, Ella Heckschers arkiv och kanske ett rikstäckande mantalsregister, skall sjösättas.

En ny släktforskar- och förtroendemannakonferens, denna gång i Malmö, skall planeras och genomföras. Sveriges Släktforskarförbund har en stor verksamhet, som sig bör för en stor och aktiv folkrörelse!

Ted Rosvall
Förbundsordförande

Förbundsstyrelse och funktionärer 2001-2002

Ted Rosvall, förbundsordförande	Enåsen, Falekvarna	521 91	FALKÖPING	0515-371 05
Sam Blixt	Tällskärsgränd 7	572 62	OSKARSHAMN	0491-151 28
Thord Bylund	Köpenhamnsvägen 9B	217 43	MALMÖ	040-91 57 12
Olof Cronberg	S. Järnvägsgatan 21A	352 34	VÄXJÖ	0470-217 63
Ragnar Fornö	G:a Uppsalagatan 30A	753 34	UPPSALA	018-30 26 70
Christina Gustavsson, 2:e v ordf	Tallholmsvägen 1 A	589 37	LINKÖPING	013-15 79 61
Sven Johansson	Kalendevägen 10	302 39	HALMSTAD	035-12 88 64
Sigurd Nygren	Måttgränd 80	906 24	UMEÅ	090-18 64 87
Torbjörn Näs	Ålvägen 2	792 50	MORA	0250-174 41
Kjerstin Olofsson	Lars väg 7	515 35	VISKAFORS	033-29 42 46
Annika Otfors, 1:e v ordf	Hagvägen 26, Sanden	370 10	BRÄKNE-HOBY	0457-183 74
Bernth Lindfors, valberedning	Forellvägen 12	862 40	NJURUNDA	060-315 24
Håkan Linderyd, revisor	Ringvägen 22	611 35	NYKÖPING	0155-21 66 42
Lars-Gunnar Sander, revisor	Norra Berghaget	667 32	FORSHAGA	054-87 27 54
Gunvor Hjærtström, förb.sekr.	Torsvikssvängen 37	181 34	LIDINGÖ	08-731 75 07
Carl Szabad, kanslichef	Box 3030	122 03	ENSKEDE	08-659 31 10
Elisabeth Thorsell, redaktör, ShF	Hästskovägen 45	177 39	JÄRFÄLLA	08-580 188 97

Anmäl alltid adressförändringar till förbundets kansli i Stockholm, eller till kanslichefen Carl Szabad, 08-659 31 10.

Kontrollera också att det är rätt personer i föreningen som får ANGELÄGET. Byter ni styrelse, så informera förbundet, så att vi inte sänder ANGELÄGET till avgångna ledamöter.

ANGELÄGET är avsedd för Dig som är aktiv i föreningen.

ANGELÄGET utges av Sveriges Släktforskarförbund

Redaktör och ansvarig utgivare: Ted Rosvall

ted.rosvall@telia.com

Biträdande redaktör: Gunvor Hjærtström

gunvor.hjartstrom@telia.com

Citat ur ANGELÄGET får göras om källan anges

ISSN 0284-6349

Postadress:	Besöksadress:	Telefon:	Postgiro:	Bankgiro:
STOCKHOLM: Box 30222 104 25 STOCKHOLM	Warfvinges väg 16, 4tr Kungsholmen	08-695 08 90 08-695 08 24, fax	15 86 22-1	462-8848
GÖTEBORG: Tredje Långgatan 39, 2tr 413 27 GÖTEBORG	Tredje Långgatan 39	031-42 33 11 031-42 65 76, fax		
Hemsida: www.genealogi.se		E-post: genealog@genealogi.se		

Protokoll från

Förbundsstämman 2001 i Borås

Dag: Lördagen den 25 augusti 2001

Tid: 13.00 – 16.20

Plats: Rotundan, Boråsparken

Närvarande: Drygt 300 personer, varav 145 ombud, representerande 93 föreningar.

Ted Rosvall föreslog en kort stunds tystnad till minne av *Bengt Ryberg* som avlidit under förmiddagen. Han var en av eldsjälarna bakom Släktforskardagarna i Borås.

§ 1 Upprop av ombud, anmälan av nya medlemsorganisationer samt fastställande av röstlängd

Förbundsordförande *Ted Rosvall* förklarade Riksstämman öppnad och hälsade välkommen. Förbundets 2:e vice ordförande *Jan Appelquist* anmälde de sedan föregående Riksstämman antagna nya medlemsföreningarna Föreningen Dalfolks Släktforskarsektion, Föreningen G-gruppen, och Hjo-Tibro släktforskarförening och redogjorde för justeringar i den röstlängd som ombuden erhållit varefter Riksstämman fastställde röstlängden. 145 ombud var närvarande. Bilaga 1: justerad röstlängd.

§ 2 Val av ordförande, vice ordförande och sekreterare vid riksstämman

Till mötesordförande valdes f. hovrättspresidenten *Carl-Axel Petri*.

Till vice mötesordförande valdes *Lars-Gunnar Sander*, ordförande i Värmlands Släktforskarförening och till mötessekreterare valdes *Gunvor Hjærtström*, förbundssekreterare.

Därefter övertog *Carl-Axel Petri* ordförandeskapet.

§ 3 Val av två ombud att jämte ordföranden justera protokollet samt vid behov tjänstgöra som rösträknare

Riksstämman beslutade utse två justerare, tillika rösträknare och två extra rösträknare.

Till justerare, tillika rösträknare, valdes *Sven Olby*, Västerås Släktforskarclubb och *Monica Åhman*, Westbo-Mo Forskarförening.

Till extra rösträknare valdes *Yvonne Hellberg*, Släkt och Bygd i Borlänge och *Tore Lantz*, Skånes Genealogiska Förbund.

§ 4 Val av andra behövliga mötesfunktionärer

Riksstämman ansåg att behov av ytterligare mötesfunktionärer inte förelåg.

§ 5 Fastställande av dagordning och debattregler

Riksstämman antog den dagordning och de debattregler som återfinns i Angeläget nr 3/2001.

§ 6 Fråga om Riksstämman behörigen utlyst

Kallelse till Riksstämman skall, enligt stadgarna, ske 3 månader före ordinarie Riksstämman. Kallelsen postades den 21 maj 2001. Riksstämman förklarades behörigen utlyst.

§ 7 Föredragning av förbundsstyrelsens årsredovisning och revisorernas berättelse för föregående verksamhetsår samt fråga om beviljande av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen

Förbundsordförande *Ted Rosvall* föredrog verksamhetsberättelsen och kanslichef *Carl Szabad* föredrog den ekonomiska årsredovisningen.

Påtalades att verksamhetsberättelsen och den ekonomiska årsredovisningen är svåra att tolka och därmed svåra att bedöma för ombuden.

Ted Rosvall lovade att styrelsen skulle se över presentationen av redovisningarna inför kommande stämman varefter Riksstämman beslutade lägga dessa till handlingarna.

Revisor *Håkan Linderyd*, föredrog revisionsberättelsen, varefter den lades till handlingarna. Riksstämman beviljade ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen enligt revisorernas förslag, redovisat i Angeläget nr 3/2001.

§ 8 Fastställande av verksamhetsplan, budget och avgifter för kommande verksamhetsår

Förbundsordförande *Ted Rosvall* föredrog verksamhetsplanen.

Kanslichef *Carl Szabad* redovisade den av förbundsstyrelsen antagna budgeten för 2002, samt besvarade frågor.

Riksstämman beslutade antaga den föreslagna verksamhetsplanen och budgeten.

Ted Rosvall redovisade förbundsstyrelsens förslag om oförändrad organisationsavgift, 7:-/medlem, stöd-
jande medlemsavgift, 180:-/år och reducerad stöd-
jande medlemsavgift 90:-/år för födda 1977 eller se-
nare.

Riksstämman beslutade i enlighet med detta.

§ 9 Val av ledamöter i förbundsstyrelsen, vilka utses för en period av två år

Valberedningens ordförande *Krister L:son Lagervärd* redogjorde för valberedningens arbete och för det förslag till val av ledamöter som finns redovisat i Angeläget nr 3/2001.

Valberedningen föreslog nyval av *Olof Cronberg*, DIS, *Christina Gustavsson*, Östgöta Genealogiska Förening, *Sven Johansson* Hallands Genealogiska Förening och *Torbjörn Näs*, Dalarnas Släktforskarförbund samt omval av *Thord Bylund*, Härnösands Släktforskare.

StorStockholms Genealogiska Förening yrkade att styrelsen skulle utökas med två ledamöter.

Under stämman nominerades dessutom *Björn Fredriksson* Boden-Överluleå Forskarförening, *Marianne Söderfjäll*, Gellivarebygdens Forskarförening, *Britt Hagman*, Marks Härads Släktforskarförening samt *Jan Appelquist*, StorStockholms Genealogiska Förening.

Riksstämman beslutade att antalet ledamöter i förbundsstyrelsen skall vara oförändrat, dvs ordförande och tio ledamöter.

Ordföranden fann, efter omröstning med acklamation, att Riksstämman beslutade enligt valberedningens förslag.

Votering begärdes och slutna omröstning verkställdes.

141 godkända röster inkom och fördelade sig enligt följande:

Olof Cronberg, 137 röster

Christina Gustavsson, 130 röster

Sven Johansson, 119 röster

Torbjörn Näs, 125 röster

Thord Bylund, 141 röster

Björn Fredriksson, 4 röster

Jan Appelquist, 23 röster

Marianne Söderfjäll, 20 röster

Britt Hagman, 6 röster

Riksstämman beslutade välja enligt valberedningens förslag: *Olof Cronberg*, *Christina Gustavsson*, *Sven Johansson*, *Torbjörn Näs* och *Thord Bylund*.

§ 10 Val av fem ledamöter i valberedningen, varav en sammankallande, för tiden intill dess nästa ordinarie riksstämman avslutas

Riksstämman beslutade utse följande personer till valberedning för tiden intill dess nästa ordinarie riksstämman avslutas.

Omval av *Bernth Lindfors*, DIS, sammankallande, omval av *Anna-Stina Bäckström Gustavsson*, Kävlingebygdens Släkt- och Folklivsforskarförening, nyval av *Carl-Gösta Gyllensvärd*, Kronobergs Genealogiska Förening, *Chris Henning*, StorStockholms Genealogiska Förening samt *Elisabeth Leek*, Eksjöbygdens Släktforskarförening.

§ 11 Behandling av förslag och framställningar från förbundsstyrelsen

Riksstämman beslutade om oförändrad stämмоavgift på 100:- per ombud.

§ 12 Behandling av motioner

Till extra justerare, medan de tidigare valda tjänstgjorde som rösträknare, valdes *Ian Hamilton*, Genealogiska Föreningen och *Åke Kjellqvist*, Skånes Genealogiska Förbund.

Motion nr 1 Sammanställning av församlingsändringar och namn på nya församlingar.

Motion nr 2 Motion angående nyttgåva av Sveriges församlingar genom tiderna

Riksstämman biföll förbundsstyrelsens förslag till behandling av de båda motionerna.

Motion nr 3 Motion angående styrelsens protokoll.

Riksstämman biföll förbundsstyrelsens förslag.

Motion nr 4 Motion om register-registret.

Riksstämman biföll förbundsstyrelsens förslag.

Motion nr 5 om stöd till föreningar med programvaror och utbildning.

Riksstämman biföll förbundsstyrelsens förslag med tillägget att genomföra en enkät om föreningarnas behov av anpassad programvara och utbildningsinsatser.

§ 13 Övriga ärenden

De ordinarie justerarna inträdde åter i tjänst.

Ted Rosvall påminde om Arkivenkäten i Släkthistoriskt Forum nr 3/2001 och uppmanade föreningsrepresentanterna att sprida information om vikten av att många svarar.

Ted Rosvall informerade om att nästa förtroendemannakonferensen kommer att förläggas till helgen 9-10 mars 2002 någonstans i södra Sverige.

Ted Rosvall redogjorde för styrelsens beslut om att förlägga 2003 års Riksstämma till Ronneby och 2004 års Riksstämma till Östersund.

Ted Rosvall meddelade att förbundsstyrelsen beslutat tilldela det första arkivpriset ur släktforskarperspektiv till Malmö Stadsarkiv och det första bibliotekspriset ur släktforskarperspektiv till biblioteket vid Skellefteå museum, Kunskapskällan.

Ted Rosvall avtackade de avgående styrelsemedlemmarna *Ingrid Nilsson*, *Britt Hagman* och *Jan Appelquist* (*Marianne Söderfjäll* var inte närvarande) för många goda insatser genom åren.

Ted Rosvall hälsade den nya styrelsen välkommen.

§ 14 Riksstämman avslutas

Mötesordförande *Carl-Axel Petri* återlämnade ordförandeskapet till *Ted Rosvall*, vilken tackade honom och övriga mötesfunktionärer och ombuden för väl genomförd Riksstämma samt förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

Gunvor Hjärtström
Sekreterare

Carl-Axel Petri
Ordförande §§ 2-13

Ted Rosvall
Ordförande §§ 1, 2, 14

Sven Olby
Justerare §§ 2-11, 13-14

Monica Åhman
Justerare §§ 2-11, 13-14

Ian Hamilton
Justerare § 12

Åke Kjellqvist
Justerare § 12

Minnesanteckningar från Ordförandekonferensen i Fullmäktighuset, Borås, 24 augusti 2001

Årets ordförandekonferens lockade 75 deltagare.

Kvalitet i släktforskning

En arbetsgrupp som bestått av Guno Haskå, Annika Otfors och Bodil Persson har haft Sveriges Släktforskarförbunds uppdrag att utarbeta råd och anvisningar för att säkerställa hög kvalitet i släktforskningen. Några kompletteringar och ett kapitel återstår ännu av arbetet, varefter det är tänkt att tillställas medlemsföreningarna i en bred remissrunda.

Guno Haskå berättade om gruppens arbete och överväganden. Bland de frågor som tagit upp kan nämnas

- Vilka källor har släktforskare tillgång till och vilka de använder sig av
- Datorernas roll för insamling och lättillgänglig spridning av uppgifter
- Internet – möjligheter och faror
- Muntliga uppgifter och hur dessa skall värderas
- Tryckta produkter – utredningar, inventeringar, bilder, skönlitteratur m. m.

Gruppen understryker vikten av goda **register** vid varje form av presentation.

Gruppen ger också allmänna synpunkter och rekommendationer för bl a

- hur man skriver en rapport
- hur och på vilket sätt man bör bevara forskningsresultat för eftervärlden
- hur och av vem donationer genom arv och testamenten kan tas tillvara
- hur felaktiga uppgifter i olika handlingar/arbeten kan korrigeras
- hur släktforskarrörelsen kan höja släktforskningens status
- hur släktforskaren kan förkovra sig
- vikten av källhänvisningar
- vikten av utökat samarbete mellan lokala föreningar och kursarrangörer/studieförbund
- vikten av utökat samarbete med hembygdsforskarrörelsen
- om licensiering av cirkelledare
- om olika hjälpmedel, Internet och släktforskarprogram

Gruppen har också behandlat ämnen som släktforskning och juridik, och släktforskning och etik, liksom utbildningsfrågor.

Inför eftermiddagen fanns följande stödfrågor för gruppdiskussioner;

1. Hur sprider vi på bästa sätt kvalitetsutredningens tankar och slutsatser?

Svar från grupperna:

- * Utredningen skall i sin helhet skickas ut till alla medlemsföreningar.
- * Föreningarna har sedan möjlighet att publicera avsnitt eller delar av utredningen i sina respektive medlemstidningar för att på så sätt bredda underlaget för synpunkter och kommentarer.
- * Alla cirkelledare bör informeras om utredningen och vikten av kvalitet även på undervisningssidan.
- * Utredningen bör bli tillgänglig på nätet.
- * Ett ”kvalitetsår” skulle kunna införas (Förbundets årsbok skulle då kunna ha samma tema).

2. Alla har inte datorer och Internet... Vad måste ges ut på papper?

Svar från grupperna:

- * Informationsspridning i denna föränderliga tid innebär en utmaning!
- * Det går inte att enbart använda sig av digital information.
- * Protokoll och föreningstidningar måste komma ut på papper för att med säkerhet nå alla.
- * Att använda båda formerna går bra i vissa fall även om informationen når mottagaren olika fort. I andra fall, när det t ex är fråga om att boka plats till något evenemang, kan det vara fulltecknat innan informationen når den som enbart får informationen på papper.

- * Någon klar bild av i vilken utsträckning medlemmarna i våra medlemsföreningar har tillgång till Internet och e-post finns inte. Idén om en e-postlista för snabb kommunikation mellan föreningarna och förbundet och föreningarna sinsemellan återupptogs. De närvarande påbörjade en sådan lista.

3. *Vilka informationsvägar fungerar bäst i din förening?*

Svar från grupperna:

- * "Lokalombud" en möjlig informationsväg i en del föreningar.
- * Gratis annonsering under "Händer idag" eller "Evenemangstips" i lokaltidningen.
- * Samarbete med studieförbunden kan vara en väg att få bidrag till annonsering.
- * Alla föreningar har inte miss Universum inom sitt upptagningsområde men det har Eskilstuna där en kampanjställning gav en medlemsökning på drygt 200 %.
- * Slå ihop de näraliggande Hembygdsförbundet och Sveriges Släktforskarförbund.
- * "Släktakuten", en lyckad aktivitet i Leksand. De genomförde kortkurser för att få igång släktforskningen. Många nya medlemmar blev följden av denna verksamhet.

4. *När ska arkiven ha öppet?*

Svar från grupperna:

- * De långa avstånden för många till landsarkiven skulle kunna lösas med att landsarkiven var tätare lokaliserade.
- * Bättre och mer samarbete mellan arkiven och föreningarna kunde lösa en del praktiska problem.
- * Om arkivens öppethållande kunde senareläggas under dagen skulle det öka tillgängligheten.
- * Sveriges Släktforskarförbund kan propagera för mer resurser till arkiven

5. *Kan släktforskarrollen på något sätt bidra till utökad öppethållande?*

Svar från grupperna:

- * Att släktforskarföreningar skulle kunna gå in för att upprätthålla "jourttjänst", eller ha "specialöppet för kurser" är knappast en möjlig lösning.

6. *Skulle släktforskarförbundet kunna driva släktforskarcentra?*

Svar från grupperna:

- * Närliggande föreningar kan samarbeta med arkiven omkring speciella och större projekt där de lokala föreningarna är motorn.

7. *Kommer kyrkoböckerna någonsin på nätet?*

Svar från grupperna:

- * 130 församlingar finns på nätet (på 3 år) av 2500 församlingar. Projektet går långsamt. Hiski – Finland har ca 50% utlagt på nätet.
- * Ett lättillgängligt register är viktigt liksom om- och nyskanning av bl a domböcker. Föreslogs att förbundet påskyndar och stödjer projektet.

8. *Vad skall förbundet göra härnäst? Vad skall prioriteras? Är det något av det vi nu håller på med som är försumbart eller onödigt? Nya projekt?*

Svar från grupperna:

- * Släktforskar- och Förtroendemannakonferensen var en bra idé och det framfördes önskemål om att den skulle återkomma. Ted Rosvall kunde ge besked om att detta också är förbundsstyrelsen avsikt.
- * Det är viktigt att den negativa energi som använts inom förbundet och på Rötter vänds till något positivt.
- * Genomföra medlemsenkäter tätare, t ex för att utvärdera Internetmognaden i lokalföreningarna.

Ted Rosvall uppmanade alla att svara och påverka sina medlemmar att svara på Arkivverkets enkät i senaste numret av Släkthistoriskt Forum.

Elgenstiernaprojektet pågår ytterligare några månader.

Om Angeläget tipsades det att göra denna envägskommunikation från förbundet till en dubbelriktad sådan där föreningarna kan ha öppna diskussioner inom rörelsen.

Ett telefonsamtal från förbundet till föreningarna skulle säkert uppskattas.

Bland nya projekt togs inventering av torp och gårdar upp.

Standardisering av databaser och register borde finnas samlade på ett ställe på Rötter

Utskicket av Årsboken har skötts av en ny distributör. 5 skadade av 4 100 utskick har kommit till förbundets kännedom. Carl Szabad berättade att skadade böcker omgående ersätts av förbundet och han kunde också meddela att nästa årsbok kommer att förpackas i någon form av kartong.

Krigsarkivet kommer ut i höst (2001) med soldatregister på CD.

Thord Bylund informerade om att landsarkivet i Härnösand nu tar emot material från alla landets tingsrätter tills de övriga landarkiven har fått fram lokaler. Anställning av personal pågår. Materialet består av lagfarter, in-teckningar och bouppteckningar. Förhoppningen är att materialet inte ska bli omöjligt för den enskilde forskaren att få tillgång till.

Ted Rosvall pålyste att de Svenska historiedagarna går av stapeln den 5-7 oktober i Göteborg.

Ted Rosvall berättade om digitaliseringskonferensen hos SVAR i Ramsele 1-3 oktober där han kommer att delta.

Karl-Ingvar Ångström informerade om att Lantmäteriets skanning av färglagda 1700-tals kartor pågår. En del finansiella problem återstår dock att lösa.

Bakom tangenterna satt Gunvor Hjærtström

Från cirkelledarkonferensen

Ragnar Fornö presenterade för de 28 närvarande det omdisponerade programmet för den korta tid vi har till förfogande.

SVARs representant, Märit Färnlöf, inledde med att berätta om arbetssituationen på SVAR, ur personell och tekniskt synvinkel, vilket medfört leveransproblem. De har sett över sina rutiner och utarbetat två specialblanketter för beställning av mikrokort till studiecirkel som Märit presenterade. SVAR anser det viktigt att cirkel kan bedrivas och att deltagarna får sina mikrokort under den begränsade tid en cirkel pågår. Märit underströk det viktiga i att beställningarna är så komplett ifyllda som möjligt och inte med blyerts. Sådana beställningar måste läggas åt sidan för att kompletteras av annan personal och blyerts ger ofta svårlästa fax. Faktorer som försenar leveransen. Blanketten kommer att presenteras i nr 4/2001 av Släkthistorisk Forum. Beställs hos SVAR.

Nils Marelius, Sotenäs Personhistoriska Förening, presenterade på några tilldelade minuter Kyrkobokföringshistorik, en beskrivning av pastorsämbetenas arbetsuppgifter fram t o m 1991-06-30. Nils är medförfattare och i snabb takt nämnde han ord och uppgifter, ändringar och reformer, lagar och paragrafer, historia och framtid, som finns förklarade på 50 A4 sidor. Detta uppslagskompendium säljs via Svenska kyrkans församlingsförbund.

Ewa Johansson, cirkelledare från Kristianstad, presenterade sin lärobok Släktforskningens Mysterium.

Ewa började samla sitt kursmaterial till ett kompendium som nu har blivit en faktsäckad bok. Innehållet är brett och boken är bra i handen på den som ska gå/hålla i fortsättningskurser. Litteraturförteckningen ger många bra tips att gå vidare på när den första entusiasmen att hitta många namn har lagt sig.

Mats Olsson, Medborgarskolan Malmö, inledde blocket fortsättningskurser. Mats använder Släktforska Steg för steg som kursbok och berättade att han haft kontakt med Per Clemensson om del II. Inom en inte alltför avlägsen framtid kommer den, hade Per lovat. Den som väntar på något gott...

Grunden för kvalitet i släktforskningen läggs runt om i landet till stor del i alla de cirkel som många blivande släktforskare går. Samarbete mellan förbundet och studieförbunden bör utvecklas liksom utbildning av cirkelledare var önskemål som framfördes.

Skåneföreningar har planerat en fortbildningsdag för sina cirkelledare inom ett geografiskt område. Jag ser framemot en rapport från det mötet att publiceras som tips för andra i nästa nr av Släktcirkeln.

Att tiden för denna konferens är alldeles för kort råder det ingen tvekan om. Tiden är satt till 10.00 för att alla ska få vara med om släktforskardagarnas invigning. Mitt förslag för nästa års cirkelkonferens kommer att bli; vi börjar en halv timme tidigare eller rent av kl. 09.00? Synpunkter om detta mottages!

Gunvor Hjærtström

Årets redaktörskurs i Borås

När jag som ombud för Eskilstuna – Strängnäs Släktforskarförening kom till årets redaktörskurs i Borås så blev jag omedelbart utsatt för ett ”påhopp”.

Ja, det var inget obehagligt påhopp precis, det var Elisabeth Thorsell som lite försynt ”hoppade på” mig och frågade: Du kan väl skriva några rader om kursen till Angeläget?

Naturligtvis kan man som ”skribent” inte tacka nej till ett sådant erbjudande så svaret blev så klart ja.

Det var med högt spända förväntningar som jag bänkade mig i salen som vi hade till vårt förfogande. Många kända ansikten och en hel del nya hade redan bänkat sig. De flesta redaktörerna är säkert medvetna om hur mycket det ”egna” bladet betyder för den lokala klubben eller föreningens verksamhet. Nu skulle det bli spännande att se vad vi skulle få oss till livs det här året. Vi vill ju alla att vår tidning ska bli bättre och mer läsvärd (speciellt när vi nu har fått gå på kurs)! Jag själv tycker att en mycket bra form för att få ta del av andras erfarenheter är grupparbeten och diskussioner i mindre grupper och mina önskningar gick även denna gång i uppfyllelse. Vi delades upp i arbetsgrupper enligt konstens alla regler och grupperna fick varsitt grupprum till sitt förfogande.

Alla de arbetsuppgifter som vi blev tilldelade gick naturligtvis ut på att göra tidningarna mer och mer läsvärda.

Eftersom det visade sig att våra tidningar vänder sig till lite olika läsekrets så blev diskussionerna (åtminstone i den grupp jag tillhörde) ganska omfattande vilket gjorde att vi inte hann med alla de punkter som vi fått oss tilldelade. Här är frågan om det går att utvidga tiden för grupparbete på bekostnad av något annat. Under redovisningen av grupparbeten visade det sig att vi i vår grupp naturligtvis halkat in på ämnen som de andra grupperna diskuterat och det är väl ganska naturligt.

Några punkter som togs upp vill jag redovisa nedan, men det blir inte en fullödlig förteckning:

Tidningen ska naturligtvis ha anknytning till släkt- och personhistoria, den ska innehålla lokal information gärna med lokala reportage. Gärna en artikelserie, den kan innehålla avskrifter ur Domböcker i lagom mängd och naturligtvis bra illustrationer för att ge rymd och ljus på sidorna. En viktig sak är källhänvisningar, artiklarnas längd, att skribenten eller redaktören har en viss språkkänsla.

För att tidningen ska vara lättläst bör man ha ett tydligt typ- eller teckensnitt i tillräckligt stor grad d.v.s.

storlek. Fler spalter på en sida ger mer luft och bättre läsbarhet. A4 formatet är oftast bättre att ”jobba med”.

Använd ett modernt språk och förklara ”gamla ord”. Tydliga rubriker fångar blicken och mellan- och underrubriker delar upp texten och samlar intresset.

Att ha någon typ av innehållsförteckning gör att läsaren lättare hittar vad som är mest intressant och fasta, återkommande sidor gör läsaren mer hemma-stadd. Använd gärna samma rubrik återkommande om det handlar om återkommande innehåll!

Så var det dags för lunch, efter en kort promenad i det sköna, men fuktiga vädret så träffade vi deltagarna i ordförandekonferensen som precis höll på att avsluta sin lunch så det blev ett kort ”snack” med hustrun som representerade föreningen på ordförandekonferensen.

Efter en god lunch så brukar det vara svårt att fånga kursdeltagarnas intresse.

Men Tom Juslin ordförande i Södra Västerbottens Släktforskare och dessutom redigerare (eller om det heter layoutare) på Västerbottens-Kuriren hade verkligen greppet om oss under hela sin föreläsning om Layout.

Tom visade på ett mycket åskådligt och inspirerande sätt hur han ser på det här med layout. Med hjälp av ett PowerPoint underlag så gav han oss många nya uppslag och synpunkter.

Ett garanterat lyckat inslag i kursen.

Jag försökte att göra anteckningar under Toms anförande men blev snart så splittrad att jag i stället försökte koncentrera mig på vad Tom berättade om.

Efter Toms anförande så frågade jag om vi på något sätt kunde få tillgång till hans underlag och fick efter en kort stund beskedet: Jag lägger ut det här på vår hemsida under aktuellt/layout, men vänta er inte att det ligger där förrän om några dagar. Och det var ju ett positivt besked.

Nu var det Elisabeth och Håkans tur att agera. Vi fick oss en duvning i hur man kan ”manipulera” bilder i Photoshop. Ett praktiskt exempel med en aktuell bild från omgivningen med lutande flaggstänger och en massa onödiga träd ”fixades till” så att den blev ”tryckbar”.

En helt rättvis bild av mina intryck från den här kursomgången skulle behöva ta flera sidor i anspråk, men helt klart är att kursen gav mig många fina idéer och synpunkter och jag hoppas att jag kan förverkliga några av dem i framtiden.

Och att Tom la ut sina bilder på hemsidan medan Håkan visade bildhantering höjde kursens kvalitet ytterligare ett snäpp.

Tack för denna gång, jag ser fram emot nästa kurs.

Arne Carlsson

Det kom ett brev

2001-10-22

Sveriges Släktforskarförbund

Box 30222
104 25 Stockholm

Hej!

Här kommer lite information om resultatet av inventeringen av mikrokorten i Riksarkivet, Arninge i juni 2001.

Årets inventering visade ett svinn av mikrokort som kostade ca 11 000 att ersätta. Detta var dock en minskning av förra årets svinn. Det var ju positivt, men sedan visade det sig vid insorteringen av de nyinköpta korten, att en stor del av de försvunna korten nu var återställda. Alltså hade en omfattande låneverksamhet ägt rum. Dessutom, bara någon timme efter det att nyinköpta kort återstälts blev en del av dem åter anmälda som saknade. Någon eller några personer bedriver alltså en systematisk låne- och stöldverksamhet. Låneverksamheten verkar pågå kontinuerligt, men ökade inför inventeringsstängningen.

Förutom stora kostnader i den begränsade budget som vi har för släktforskning innebär det ju stora besvikelser för forskarna, speciellt för dem som har lång resväg, att just deras mikrokort är försvunna, antingen de nu är lånade eller stulna.

Genom att stänga och göra en grundlig inventering med återställning av felställda kort och nyinköp av stulna har vi försökt att upprätthålla en acceptabel standard med de medel som vi har. På grund av den stora mängden "lån" inför stängningen blev emellertid vårt arbete delvis bortkastat och dessutom blev många forskare besvikna över att vi höll stängt under juni månad.

På försök ska vi nu kontinuerligt inventera låda för låda under öppettiderna och pröva om det

fungerar. Även denna typ av inventering försvåras givetvis av att kort ständigt tas hem och (ibland) ställs tillbaka.

Vi tror att det är ett litet fåtal personer som stjälar och lånar hem mikrokort och på så vis förstör för den stora majoriteten forskare som är ärliga och håller sig till reglerna.

Med vänlig hälsning

Metta Brundin

Riksarkivet Arninge

Projektstöd för dokumentation

Sveriges Släktforskarförbund ger ekonomiskt stöd till projekt som bedrivs i medlemsorganisations regi och är av intresse även utanför den egna föreningen.

Stödet utgår med visst högsta belopp, dock högst 10 000 kronor per projekt och ska vara avsett för att möjliggöra dokumentation och spridning av resultatet.

Av ansökan skall framgå omfattning, tidsplan, dokumentation, spridning och kostnadsberäkning.

Stödet utbetalas tidigast då resultatet föreligger. I vissa fall kan stöd utlovas då projektet startas, men förutsättning för utbetalning är att projektet gett utlovat resultat inom utsatt tid. De faktiska kostnaderna ska redovisas före utbetalning.

Mer information och blanketter för ansökan finns under Förbunds-RÖTTER på vår hemsida

www.genealogi.se

och kan också rekvireras från vårt kansli.

Välkommen med er ansökan!

Dig it

Digitaliseringskonferensen i Ramsele härförleden blev en innehållsrik och spännande upplevelse för de många deltagarna. Det stora intresset för konferensen kom tydligen som en överraskning för arrangörerna, som hade lyckats locka dit en rad goda talare. Ämnet – digitalisering – är tydligen hett värre, och därmed föremål för ett någorlunda generöst bidragsgivande från fonder och stiftelser. Det gäller således för arkiv, bibliotek och forskningsinstitutioner att hålla sig framme och vara väl informerade. Så även för släktforskarrörelsens representanter, som dock stundtals kunde uppleva ett utanförskap bland idel ”akademiska” forskare och vetenskapliga institutioner. Utmärkande för dessa tycks vara en oerhörd fåbless för förkortningar; FOARK, RA, ATA, RJF, HUMLAB, SVAR, DHF, DAF, KRA o.s.v. Här gäller det att hålla sig vaken om man vill hänga med i svängarna. Typisk är kanske också fokuseringen på den egna verksamheten och den bristande förståelsen för att det finns andra än akademiker som kan ha rätt att göra anspråk på det historiska källmaterialet och det digitala utbudet.

Det här är ett problem för släktforskarrörelsen. Hur få statsmakter och resursfördelare att förstå att allmänheten, enkannerligen den släkt- och hembygdsforskande delen därav, har samma legitima rätt till källmaterialet som akademikerna. Och hur få institutionerna och universiteten att inse att det faktiskt kan vara nyttigt och befruktande att släppa amatörforskarna över bron? På många håll, inte minst vid de nya universitetsorterna som t.ex. Örebro och Växjö, har man insett att man måste bygga upp forskningsarkiv, och fylla dem med källmaterial, på det att studenterna skall ha något att utgå ifrån för sina uppsatser och avhandlingar. På flera håll finns t.ex. kyrkobokföringen för hela län faktiskt tillgänglig på mikrokort. Det finns forskningsarkiv (Umeå) som lever i symbios med de lokala släktforskar-

föreningarna och låter släktforskarna fritt använda kyrkoboksmaterialet. På andra håll (Örebro) slår man ifrån sig med bägge händerna; ”enstaka hembygdsforskare med stora projekt kan vi väl bereda plats för, men rena släktforskare har vi verkligen inte plats eller resurser att ta emot...”

Där i Ramsele, bland alla miljoner mikrokort, stod det plötsligt fullkomligt klart för mig; Mikrokorten är dödsdömda! Inom några få år kommer åtminstone kyrkoböckerna och säkert en massa annat arkivmaterial att finnas tillgängligt i digital form via Internet. Och vem vill då hålla på och beställa mikrokort från SVAR? Betala dyra pengar och vänta, vänta på de eftertraktade kuverten. Vem vill slita sitt hår över allt för bleka eller allt för mörka kort som inte går att läsa, när man på datorn kan trixa med kontraster och effekter, förstoringar och förbättringar, samt spara ned och skriva ut efter behag?

Det är förvånande att Riksarkivet tycks ha lagt digitaliseringsplanerna för det svenska kyrkoboksmaterialet i malpåse och därmed lämnat fältet fritt för andra aktörer. Nu är det ett privat företag, som tycks leda utvecklingen på detta område. Ett helt län är färdigt och flera nya står på tur. Och avgiftsbelagt måste det bli, eftersom statliga pengar saknas. Men klarar verkligen ett litet fåmansföretag av att digitalisera ett sådant jättematerial inom rimlig tid? Och går det att få lönsamhet under uppbyggnadstiden?

Kunde det kanske rent av vara läge för Riksarkivet att idka lite nytänkande och helt otraditionellt och osvenskt hitta samverkansformer med detta privata företag till allas fromma? Och om Riksarkivet fortsätter att sova – kan Sveriges Släktforskarförbund måhända skynda på den digitala utvecklingen på något sätt?

Ted Rosvall

1890

Tillsammans med Sigurd Nygren från Umeå och Carl Szabad från Stockholm har jag varit på digitaliseringskonferens i Ramsele. Dit kom också ett sjuttioal andra, huvudsakligen arkiv- och biblioteksfolk med riksarkivarien Erik Norberg och regeringens arkivutredare Kari Marklund i spetsen. Under tre intensiva dagar fick vi lära oss det mesta om digitalisering och om hur den nya tekniken skall hjälpa framför allt universiteten att förse sina studenter och forskare med källmaterial. Om det regnar på prästen kanske det duggar på kantorn. Det gäller för oss amatörforskare att hålla oss framme så att vi också får del av de nya resurserna. Imponerande var ett exempel från Tyskland, där man lagt in hundratusentals skannade dokument på nätet, försedda med fantastiska sökfunktioner och möjligheter att på olika sätt öka läsbarheten. Allt gratis och fritt.

Så var det dags för de svenske. Bengt-Erik Näsholm från Arkion i Sollefteå presenterade sin nya portal och EU-projektet; "Ett Historienät Sverige" vars syfte är att "utveckla avgränsningsbara verksamheter ur nuvarande Arkionprojekt till en kombinerad, kommersiell och anslagsfinansierad enhet inom Riksarkivet". I klartext handlar det om att tjäna pengar på framför allt den folkräkning för år 1890 som, delvis och gratis, funnits tillgänglig på Internet under flera år. Näsholm har kommit fram till ett koncept, där vi forskare skall betala 40:- varje gång vi använder databasen. För varje fyrtiolapp får vi tillgång till en av fyra landsdelar; Götaland, Svealand, Norrland eller Stockholm, under tre timmar. På tre timmar hinner man mycket, men tyvärr går det inte att spara tid till senare tillfällen. Lyckligtvis kommer det dock att finnas en mängdräbatt i form av ett 10-kort för 250:- som då gäller för hela Sverige. Om man utnyttjar alla dessa tillfällen maximalt skulle man alltså kunna använda Anno 1890 i upp till 30 timmar för en någorlunda rimlig slant.

Frågan är bara om Näsholm och Arkion verkligen har rätt att ta betalt. Är inte detta databaser som vi redan har betalat via skattsedeln både en och två och tre gånger. Det är tusen-

tals arbetslösa som har excerperat och knappat in de 4,5 miljoner personnotiserna från SCBs husförhörslängdsutdrag. De senare har man haft tillgång till via mikrokort, som konverterats och finansierats via skattemedel och via SVARs avgifter. Stat och kommuner har stått för alla löner, lokaler, utrustning och omkringskostnader. Universitetet i Umeå har tagit fram struktur och sökprogram. Med vilken rätt shanghajar Näsholm nu dessa förädlade källskatter och gör om dem till en inkomstkälla för sin egen lilla enhet? En enhet som f.ö. tycks ha fått fribrev från Riksarkivet på flera viktiga punkter.....

Det är naturligtvis viktigt att digitaliseringen och tillgängliggörandet av källmaterial får fortsätta och Arkion kom också med den glada nyheten att även 1900 års folkräkning nu är på gång. Vi släktforskare välkomnar givetvis detta, och är det så att en del av finansieringen måste komma från oss, så må det vara hänt. Men det måste vara rättvisa och rimliga avgifter, som inte hämmar eller krånglar till forskningssituationen och tillgängligheten. Man får kanske ha förståelse för att Arkion behöver experimentera sig fram till fungerande tekniska lösningar och rimliga avgiftsnivåer. Synd bara att man inte bryr sig om att efterfråga råd och synpunkter från de huvudsakliga användarna, från oss släktforskare.

En betydligt enklare och vettigare metod att göra "1890" 'ordentligt tillgänglig vore naturligtvis en CD-produktion. En sådan planeras också, vilket naturligtvis är ett glädjebudskap till oss släktforskare. Men även här kommer det smolk och gnissel. För vad tänker man göra? Jo, dela upp materialet på åtminstone 24 CD-skivor, en för varje län. Nota bene att hela materialet, som omfattar kanske 4,5 miljoner poster, mycket väl skulle kunna rymmas på en enda CD. (jfr Sveriges dödbok) Orsaken? På direkt fråga från mig försöker man inte ens dölja den cyniska sanningen; Det går att tjäna mycket mer pengar på 24 CD-skivor än på en enda! Tror man!

Denna typ av strikt krassa, kommersiella överväganden är ovärdiga en gammal kulturinstitution som Riksarkivet. Frågan är om de inte också är olagliga. Jag undrar vad JO skulle kunna tänkas ha att säga....?

Ted Rosvall

Förbundsstyrelsens brev till Riksarkivet/Arkion

Stockholm den 8/10 2001

Arkion, Sollefteå
Storgatan 77
881 31 SOLLEFTEÅ

Ang. tillgängliggörandet av 1890 års folkräkning. Styrelsen för Sveriges Släktforskarförbund har tagit del av Arkions planer på att via en avgiftsbelagd Portal på Internet göra 1890 års folkräkning tillgänglig för forskare.

Eftersom materialet i fråga är av utomordentligt värde för släkt- och hembygdsforskare välkomnar förbundet givetvis att tillgängligheten ökar. Vi är också angelägna om att registreringen får fortsätta så att andra folkräkningsår (1900, 1880 osv) så småningom kan öppnas. Vi är däremot oerhört skeptiska till de metoder och de prisnivåer Riksarkivet/Arkion planerar att använda sig av för finansiering av verksamheten.

S.k. "betalsajter" förutsätter, dels att det avgiftsbelagda materialet är starkt begärligt för många och inte finns tillgängligt på annat sätt, dels att "tröskeln" inte är för hög. Med det senare menar vi, att om varje söktillfälle skall föregås av ett betalningsmoment, detta kommer att hämma användandet så kraftigt att de förväntade intäkterna uteblir. Erfarenheter från bl.a. USA visar, att de enda betalningsmetoder som i längden fungerar är av typen "helårsabonnemang" där den årliga avgiften ligger på en rimlig nivå.

Det finns emellertid en annan metod, som tillförsäkrar databasproducenten ett snabbt och säkert tillskott av intäkter, nämligen CD-skivor. Sveriges Släktforskarförbund har stor erfarenhet av denna typ av tillgängliggörande. Som exempel vill vi nämna "Sveriges Dödbok" som har sålts i omkring 3000 exemplar och därigenom möjliggjort för Förbundet att satsa på nya liknande projekt. CD-skivor kan, rätt utformade och komprimerade, svälja stora mängder data. Det går förmodligen att samla hela 1890 års folkräkning på en enda CD-skiva med sökprogram och allt. Eftersom materialet är rikstäckande finns det ingen anledning att tro att försäljningen av en sådan CD inte skulle uppnå liknande försäljningsframgångar som Sveriges Dödbok.

Styrelsen för Sveriges Släktforskarförbund har vid ett extra sammanträde den 6/10 beslutat att erbjuda Riksarkivet/Arkion ett samarbete kring Folkräkningen 1890. Med vår erfarenhet av denna typ av CD-produktioner, med våra inarbetade informations- och försäljningskanaler samt med hela vårt nätverk av släktforskarföreningar (130 stycken) och enskilda släktforskare (nära 50.000 medlemskap) har vi unika

möjligheter att sprida 1890 års folkräknings-CD till släkt- och hembygdsforskare över hela landet.

Sveriges Släktforskarförbund erbjuder sig således att producera, marknadsföra och försälja denna CD åt Riksarkivet/Arkion och låta hela vinsten gå direkt och oavkortad tillbaka till Arkion. Förbundet kommer endast att tillgodoräkna sig de direkta kostnaderna för produktionen; bearbetningen för CD, pressning, tryckning o.s.v. Med ett försäljningspris i paritet med priset på Sveriges Dödbok kommer detta samarbete att generera en snabb och riskfri inkomst för Riksarkivet/Arkion på i sämsta fall en miljon kronor, men förmodligen betydligt mer än så.

En satsning på en CD-produktion av detta slag kommer på intet sätt att slå undan benen för den Internet-satsning Arkion hade tänkt sig. Det är tvärt om så, att med 1890 års folkräkning som introduktion och grund, kommer allt nytt material (1900, 1880 o.s.v.) som successivt läggs ut på betalsajten, genast ha en motiverad och ivrig publik, som i avvaktn på nästa kompletta CD väljer att ansluta sig, helst då genom årsabonnemang, till betalsajten.

Sveriges Släktforskarförbund står redo att hjälpa till med Arkions databasprojekt. Vi tror att vi har mycket att tillföra, och vi gör det gärna. Inte minst viktigt är det att släktforskarkollektivet upplever sig som delaktigt, som en aktiv part i det viktiga arbetet, och inte bara som "kunder".

Vi ser fram emot en diskussion om ovanstående förslag.

Med vänlig hälsning
Sveriges Släktforskarförbund
Ted Rosvall, ordförande

Senaste nytt

Ovanstående skrivelse resulterade i ett förslag från Arkion och Bengt Erik Näsholm om ett sammanträffande för att närmare diskutera förbundets erbjudande. Detta möte ägde rum den 18/10 på förbundskansliet i Stockholm. Närvarande var förutom Bengt Erik Näsholm och undertecknad, även Tommy Dahlberg från Arkion och Carl Szabad från förbundet.

Det blev ett mycket givande och konstruktivt möte, där båda parter var överens om att försöka gå vidare med projektet, med siktet inställt på en CD-produktion av Folkräkningen 1890 under år 2002. En rad praktiska, tekniska och inte minst "byråkratiska" problem måste på olika sätt övervinnas, men de närvarande var övertygade om att allt sådant går att lösa. Angeläget återkommer med mer information under resans gång....

Ted Rosvall

Styrelsebeslut i korthet

SLÄKTFORSKAR- och FÖRTROENDEMANNAKONFERENSEN 9-10 mars 2002

kommer att äga rum i Malmö. Som en extra aktivitet kommer en heldagsutflykt till Köpenhamn, med besök på danska arkiv och bibliotek, att arrangeras antingen den 8/3 eller 11/3.

NY STADGEGRUPP

En ny arbetsgrupp inom styrelsen har bildats för att fortsätta arbetet med stadgeöversynen. Gruppen, som består av Ted Rosvall (sammankallande), Olof Cronberg och Torbjörn Näs, kommer att koncentrera sig på de två svåra frågorna; ”stödjande medlemmar” och hanteringen av medlemsförbund, moderföreningar och andra grupper av föreningar.

SVERIGES DÖDBOK

En arbetsgrupp, bestående av Ted Rosvall (sammankallande), Sam Blixt och Christina Gustavsson, har tillsatts för att undersöka möjligheterna att komplettera CD-skivan Sveriges dödbok med uppgifter om namn och dödsdag för uppgifterna före 1970. Förhoppningen är att genomföra någon form av pilotprojekt för att sedan återkomma med en projektplan.

AUKTORISERAD REVISOR

Eftersom Sveriges Släktforskarförbund har vuxit till en stor organisation som omsätter flera miljoner kronor årligen, har ett principbeslut fattats om att till förbundet knyta en auktoriserad revisor.

Ted Rosvall

Nyhet!

Naturlig storlek

Vår nya reklambroschyr **Släktforska** har just kommit från tryckeriet. Du ser den i naturlig storlek på bilden till vänster. Utvikt har den måtten 35x23 cm.

Broschyren, som har sammanställts av Håkan Skogsjö, innehåller en kort introduktion till släktforskningens fascinerande värld och är avsedd att delas ut vid föreningarnas utåtriktade aktiviteter såsom öppna hus, skolbesök, utställningar, kulturdagar osv.

Med detta utskick bifogas ett exemplar till föreningens adress. Fler exemplar kan kostnadsfritt beställas från kansliet i Stockholm.

Enkät

Med denna tidning medföljer en enkät angående dataprogram och utbildning i enlighet med den motion som antogs på förbundsstämman i Borås. Se motion 5/2001.

Vi uppmanar föreningarna att snabbt svara på enkäten!

Norrländsk resa

Som förbundsordförande vill jag gärna ha kontakt med släktforskarföreningar över hela vårt land. Tyvärr gör de långa avstånden, och det faktum att jag också har ett borgerligt yrke, att jag för det mesta hamnar i Götaland och Svealand på mina föreningsbesök och föredragsturnéer. Det är lite synd, eftersom Norrland har många aktiva föreningar och hängivna släktforskare, som jag gärna vill stifta bekantskap med. Med lite god planering borde det dock inte vara omöjligt att, som på sin tid Carl von Linné, få till en ”Norrländsk resa”.

Vecka 7 – d.v.s. omkring 10-17 februari 2002 tänker jag ägna de norra landskapen.

Då kommer jag gärna och hälsar på hos er i föreningarna, berättar om Sveriges Släktforskarförbund, om nya spännande projekt, om sådant som föreningarna kan ha nytta av, och mycket annat. Om Ni vill svingar jag gärna klubban vid eventuella årsmöten, eller håller ett litet föredrag. Särskilt intresserad är jag givetvis också av att få höra Era synpunkter på förbundets arbete och tankar om vart-hän och i vilken takt vi skall utvecklas. Det är bara att höra av sig till mig med en intresseanmälan, så försöker jag boka in ett besök hos Er förening! (ted.rosvall@telia.com)

Jag skulle också gärna vilja besöka de norrländska släktforskarföreningar som ännu inte är medlemmar i Sveriges Släktforskarförbund – tack för eventuell kontaktförmedling med sådana föreningar! Och finns det intressanta arkiv eller bibliotek i närheten så är jag idel öron och ögon!

”Ring, så spelar vi...”

Ted Rosvall

Produktrådet

Den 15/10 var Carl Szabad och jag inbjudna till Arkivverkets Produktråd, den här gången församlat på Stadsarkivet i Stockholm. Ett tjugotal personer, bl.a. riksarkivarien, flera landsarkivarier, IT-experten, regeringens arkivutredare, representanter för SVAR, Arkion, akademikerna, historielärnarnas förening och Sveriges Hembygdsförbund, gick under fem timmar igenom en diger agenda. Det var rapporter från SVAR och Arkion, från NAD (Nationella Arkivdatabasen) och från digitaliseringsprojektet. Andra rubriker var ”EU-projekt inom Arkivverket”, ”Arkivverket och skolan” samt ”Uttag av längder ur folkbokföringsregistren”.

I det sistnämnda ämnet har Sveriges Släktforskarförbund vid flera tillfällen agerat. Det handlar om att säkerställa den nutida folkbokföringen genom regelbundna uttag av längder på papper eller på annat beständigt sätt. Här skall inga otäcka virus, hårddiskkraschar eller kvartersbomber få slå ut en hel generations persondata. Tyvärr tycks regeringen, och i synnerhet finansdepartementet, bagatellisera faran, varför förnyade påstötningar både från arkivhåll och ifrån oss släktforskare torde vara av nöden.

Den enkät hos släkt- och hembygdsforskare som var införd i förra numret av Släkthistoriskt Forum har fått ett glädjande stort gensvar. Inte mindre än 635 svar har inkommit, och håller nu på att bearbetas. Carl Szabad redovisade en första liten rapport, byggd på 100 enkätsvar. Det är för tidigt att dra några säkra slutsatser från detta begränsade material. På en fråga var dock svaret så enhälligt och samstämmigt att det torde vara riskfritt att avslöja släktforskarrörelsens vilja här och nu. **Platsbokning på arkiven. Skall det vara möjligt?** På den frågan svarade 74 av 100 ja och endast 17 nej. Så sätt igång nu, Arninge och Vadstena m.fl. och inför skyndsamt möjligheten att boka plats i forskarsalen och vid läsapparaterna! Vad väntar ni på?

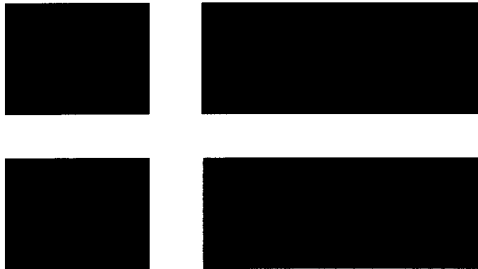
En detaljerad redovisning av enkäten kommer i nästa Angeläget.

En disussion kring avgiftsfinansiering av databaser och digitala bilder (kyrkoböcker t.ex.) kom igång. Knäckfrågan tycks vara denna; Om avgifter måste finnas, skall de då vara lika för alla; akademiker, studenter, amatörforskare? Eller är det acceptabelt att några går gratis medan andra drabbas av dryga avgifter? Och om släktforskarna skall betala för att t.ex. få göra sökningar i ”akademiska” databaser, som den i Umeå, får dessa inkomster användas till annat än just de marginella kostnaderna för att hålla materialet tillgängligt? Vi lär få återkomma till dessa mycket viktiga principfrågor under de år som ligger framför oss.

”Arkivverkets Produktråd”. Det låter inte särskilt spännande eller upphetsande. Men det är det faktiskt. Det är här man får veta vad som händer och sker. Det är här kontakter knyts med nyckelpersoner inom den värld vi, som amatörforskare, är beroende av. Det är här vi har en möjlighet att ge släktforskarperspektiv på de frågor som kommer upp och så nya små frön inför framtiden.

Ted Rosvall

Roots in Sweden?

Sveriges Släktforskarförbund

The Federation of Swedish Genealogical Societies

Box 30222, 104 25 Stockholm, Sweden
 Ph: +46-8-695 08 90
 Fax: +46-8-695 08 24
 E-mail: genealog@genealogi.se
 Web site: www.genealogi.se

Roots in Sweden?

Inför släktforskarlagarna i Davenport och Rockford hade förbundet tagit fram en särskild broschyr på engelska. "Roots in Sweden?" – ett blå-gult informationsblad – som beskriver svensk släktforskning ur amerikanskt perspektiv. Vad behöver en svensk-amerikan veta för att kunna återfinna sina emigrerade förfäder, och därmed eventuella nu levande släktingar i Sverige? Och vad finns det för moderna hjälpmedel i form av databaser, CD-skivor, register o.s.v. Broschyren beskriver också den svenska släktforskarörelsen, nättidningen Rötter med Anbytarforum och mycket annat. Det finns t.o.m. plats för en liten landskapskarta.

Detta informationsblad torde vara av intresse för snart sagt alla släktforskarföreningar i Sverige. Alla får vi väl då och då förfrågningar ifrån USA, och då

kan det vara lämpligt att skicka iväg en sådan här broschyr. Under sommarhalvåret är det många amerikaner som söker sig till Sverige, bl.a. för att söka sina rötter, kanske besöka de platser där förfäderna en gång levde och verkad. Den blå-gula broschyren platsar väl i bibliotekets forskarrum, på landsarkiven, i våra kyrkor, på turistbyråerna. Varför inte också tillverka ett eget litet blad, med information om den egna föreningen, verksamhetsområde, adresser, kontaktpersoner o.s.v. och lägga in i broschyren?

Hör av er till våra kanslier så skickar vi en bunt "Roots in Sweden" (upp till 100 ex) gratis.

Ted Rosvall

Från det konstituerande styrelsemötet i Borås den 26 augusti 2001

§ 72 Styrelsens konstituering

Styrelsen beslutade utse *Annika Otfors* till 1:e vice ordförande och *Christina Gustavsson* till 2:e vice ordförande.

Beslutades utse ett planeringsutskott, PU, bestående av förbundsordförande *Ted Rosvall* och de två vice ordförandena *Annika Otfors* och *Christina Gustavsson*.

Vid PU's möten deltar normalt också kanslichefen, förbundssekreteraren samt redaktören för Släkthistoriskt Forum.

Angeläget 2001/4 innehåller:

	Sid
Ordföranden har ordet	1
Styrelse och funktionärer	2
Förbundsstämmans protokoll	3
Anteckningar från ordförandekonferensen	6
Från cirkelledarkonferensen	8
Årets redaktörskurs i Borås	9
Brev från Riksarkivet/Arninge	10
Om projektstöd	10
Dig it	11
1890	12
Brev till RA/Arkion med senaste nytt	13
Styrelsebeslut i korthet	14
Ny informationsfolder	14
Norrländsk resa	15
Produktrådet	15
Roots in Sweden?	16
Från konstituerande styrelsemötet	16
<i>Enkät angående dataprogram och utbildning. Se motion nr 5/2001.</i>	<i>Bilaga</i>